

Uudenmaan Kiertotalouslaakson eteneminen

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 09.04.2025 § 21

Tiivistelmä

Uudenmaan kiertotalouslaakso on maakunnan ilmastotyössä ja Uusimaa-ohjelmassa tunnistettu strateginen avaus ja kärkihanke, joka tukee maakunnan siirtymää kohti kiertotaloutta ja hiilineutraaliutta. Ensimmäinen vaihe (päätyi 31.3.2025) keskittyi alueellisen yhteistyöekosysteemin rakentamiseen ja kiertotalouden sektoreiden tukemiseen. Toisessa vaiheessa (alkoi 1.4.2025) KOPPI-hankkeen avulla tullaan kehittämään alueellisia ekosysteemejä ja laajennetaan tukea kunnille kiertotaloussiirtymän toteutuksessa. Kiertotalouslaakso on koonnut toimijoita yhteen, luonut uusia hankkeita ja nostanut Uudenmaan profiilia kansainvälisesti. Seuraavaksi keskitytään alueellisiin green deal -sitoumuksiin ja rakennetun ympäristön kiertotalouskokeiluihin.

Selostus

Uudenmaan kiertotalouslaakso on keskeinen osa Uudenmaan kestävyystyötä ja tarjoaa ratkaisuja elinvoiman ja innovaatioiden kehittämiseen, ilmastomuutoksen hillintään ja sopeutumiseen, luontotavoitteiden saavuttamiseen sekä työllisyyden vahvistamiseen. Uudenmaan kiertotalouslaakson ensimmäinen, AKKE-rahoitteinen hankevaihe (1.1.2023-31.3.2025) pohjautui kiertotalouslaakson esiselvitykseen (2021) ja keskittyi maakunnallisten ekosysteemien rakentamiseen Uudenmaan keskeisten materiaalivirtojen ympärille, eli rakentamisen, ruoan ja tekstiilien sektoreilla sekä jo toimivissa muovin ja elektroniikan ekosysteemeissä, sekä alueellisen kiertotalouden green deal sitoumuksen laadintaan. Hankekumppanina toimi CLIC Innovation, jonka työ keskittyi yritys yhteistyön rakentamiseen ja kiihdyttämötoimintaan kiertotalouden arvoketjuissa.

Työpajat kokosivat yksityisen ja julkisen sektorin tekijöitä tunnistamaan kehittämiskohteita ja vauhdittamaan toimia mm. temaattisten hanketiivistelmien pohjalta. Afterwork-tilaisuudet toivat yhteen eri toimialoja yhteistoiminnan laajentamiseksi. Laakso on aktiivisesti osallistunut kiertotaloushankkeiden tilaisuuksiin ja etsinyt yhteistyömahdollisuuksia, saaden sidosryhmiltä positiivista palautetta käytännönläheisestä työstään.

Hankkeen myötä alueellinen ekosysteemi on kasvanut ja vahvistunut, on syntynyt uusia yhteistyöaloitteita ja hankkeita, ymmärrystä materiaalivirroista ja tilannekuvasta sekä toimintatapojen kehittämisestä jatkoaskeleiden vauhdittamiseksi ja yhteistyön edistämiseksi. Ratkaisuja on koottu kunnille ja yrityksille esimerkiksi Handbookissa ja laakson loppujulkaisussa: Uudenmaan kiertotalouslaakson tarinoita - kohti kiertotalouden ekosysteemiä. Systeeminen muutos etenee askel kerrallaan pienten käytännön tekojen ja innovaatioiden kautta samanaikaisesti usealla rintamalla edeten.

Laakso on yhdistänyt kotimaisia toimijoita ulkomaisiin verkostoihin ja nostanut koko Suomen näkyvyyttä kiertotalouden edelläkävijänä kansainvälisten tapahtumien, kuten WCEF ja SLUSH, sekä aktiivisen sidosryhmätyön kautta EU Circular Cities and Regions Initiative (CCRI) ja Nordic Circular Hotspot -verkostoissa. Osatuotetussa Nordic Circular

Economy Outlook 2024 –raportissa arvioidaan pohjoismaisten pörssiyritysten kiertotalousvalmiutta.

Tulevan kahden vuoden ajan Laakso keskittyy alueelliseen kiertotalouden green deal kattositoumukseen nojaavan KOPPI: Alueelliset kotipesät - tuki ja pilotointi kiertotalouden green deal – sitoumuksiin hankkeen toteutukseen. Tässä valtakunnallisen EAKR-rahoituksen saaneessa hankkeessa Uudenmaan ja Pirkanmaan ekosysteemien yhteistyössä rakennetaan alueellisia kiertotalouden kotipesiä ja haetaan vauhtia rakennetun ympäristön kiertotalouden kokeiluihin ja uusiin konkreettisiin toimiin erityisesti kuntien kanssa ennakoivan massakoordinaation ja rakennusosien uudelleenkäytön alueilla.

Kiertotalous voi olla aiempaakin keskeisemmässä roolissa strategisena painopisteenä maakunnan kehittyvien tavoitteiden saavuttamisessa. Kiertotalousmuutos, toimintaympäristön kokonaisvaltainen kehittäminen ja laajapohjaisen, moniulotteisen ja – tavoitteisen ekosysteemi-yhteistyön rakentaminen vaatii pitkäjänteistä ja käytännönläheistä yhteistyötä. Kiertotalouslaakso yhteistyökonseptina, toimijoiden verkostona ja brändinä jatkaa kiertotalouden ekosysteemi-kehitystä paikallisesti, alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Hankkeessa rakennettu yhteistyö, verkostot ja toimintakonseptit elävät ja kehittyvät edelleen. Niitä täydentää myös kansainvälinen European Circular Innovation Valley -hanke.

Päätösesitys:

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö esittää, että maakunnan yhteistyöryhmä merkitsee asian tiedoksi.

Asian käsittely:

Simo Karetie esitteli asian.

Päätös:

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö esittää, että maakunnan yhteistyöryhmä merkitsee asian tiedoksi.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Eero Venäläinen
Asiantuntija Pia Tynys ja Simo Karetie